

# **Uddannelsesprogram**

***Region Syddanmark***

***Intern medicin: Gastroenterologi og Hepatologi***

***Medicinsk afdeling M,  
OUH Svendborg Sygehus***

***og***

***Afdeling for Medicinske Mavetarmsygdomme S,***

***OUH Odense Universitetshospital***

***Marts 2015***

## INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Indledning .....	3
Specielle regionale forhold.....	3
2. Uddannelsens opbygning.....	3
2.1 Præsentation af uddannelsens ansættelsessteder, herunder organisering af faglige funktioner og læringsrammerne.....	3
1. og 3. ansættelse: Medicinsk afdeling M, OUH Svendborg Sygehus,.....	3
Ansættelsesstedet generelt:.....	3
Organisation af specialer og faglige arbejdsfunktioner .....	4
Vagtforhold .....	4
Common trunk kompetencer .....	4
Specialespecifik uddannelse:.....	4
Stuegang: .....	4
Gastroenterologisk ambulatorium: .....	5
Endoskopi:.....	5
Konferencer:.....	5
Undervisning.....	5
Kurser og kongresser:.....	6
Forskning.....	6
2. ansættelse: Afdeling for Medicinske Mavearmsygdomme S, OUH Odense	
Universitetshospital.....	6
Ansættelsesstedet generelt.....	6
Lægenormering: .....	7
Organisation af det daglige arbejde: .....	7
Undervisning.....	7
Konferencer: .....	7
Formaliseret undervisning:.....	7
Forskning.....	8
3. Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse .....	9
De fælles intern medicinske kompetencer.....	9
De specialespecifikke gastroenterologiske og hepatologiske kompetencer:.....	13
3.1 Kort beskrivelse af lærings metoder samt hvordan de anførte kompetencevurderingsmetoder skal anvendes på det enkelte ansættelsessted.....	17
1. og 3. ansættelse: Medicinsk afdeling M, OUH Svendborg Sygehus.....	17
2. ansættelse: Afdeling for Medicinske Mavearmsygdomme S, OUH Odense	
Universitetshospital.....	17
3.2 Obligatoriske kurser og forskningstræning .....	17
Specialespecifikke kurser.....	17
Generelle kurser .....	17
Forskningstræning .....	17
4. Uddannelsesvejledning .....	18
1.ansættelse: Medicinsk afdeling M, OUH Svendborg Sygehus.....	18
<i>Organisering af den lægelige videreuddannelse</i> .....	18
<i>Rammer for uddannelsesvejledning</i> .....	18
<i>Udarbejdelse af uddannelsesplan</i> .....	18
<i>Supervision og klinisk vejledning i det daglige arbejde</i> .....	18
2. ansættelse: Afdeling for Medicinske Mavearmsygdomme S, OUH Odense	
Universitetshospital.....	18
<i>Organisering af den lægelige videreuddannelse</i> .....	18
<i>Rammer for uddannelsesvejledning</i> .....	19
5. Evaluering af den lægelige videreuddannelse.....	19
6. Nyttige kontakter.....	20

## 1. Indledning

Specialet Intern medicin: Gastroenterologi og Hepatologi er beskrevet i målbeskrivelsen, som findes på [www.sst.dk](http://www.sst.dk), hvor også speciallægeuddannelsen er beskrevet. Speciallægeuddannelsens introduktionsforløb og hoveduddannelsesforløb understøttes ved anvendelse af uddannelsesprogrammer, som kan findes på [www.videreuddannelsen-syd.dk](http://www.videreuddannelsen-syd.dk) under de relevante speciale. Uddannelsesprogrammerne udleveres ved første ansættelse i forløbet.

### Specielle regionale forhold

Uddannelsen i det gastroenterologiske speciale foregår i Region Syddanmark på følgende afdelinger:

- OUH Odense Universitetshospital, Afd. S
- OUH Svendborg Sygehus, Medicinsk Afd. M
- Sygehus Lillebælt, Vejle, Medicinsk Afd.
- Sydvestjysk Sygehus, Esbjerg, Medicinsk Afd., Gastroenterologisk Afsnit

## 2. Uddannelsens opbygning

Uddannelsens varighed og indhold er beskrevet i målbeskrivelsen ([www.SST.dk](http://www.SST.dk)). Dette uddannelsesprogram angiver, hvordan forløbet udmøntes i det aktuelle uddannelsesforløb, dvs. de konkrete ansættelser: antal, sted og varighed.

Hoveduddannelsen af 60 måneders varighed er sammensat af ansættelse ved 2 afdelinger/sygehuse.

Uddannelsens sammensætning:

1. ansættelse	2. ansættelse	3. ansættelse
Medicinsk afdeling M OUH Svendborg Sygehus	Afdeling for Medicinske Mave tarmsygdomme S, Odense Universitetshospital	Medicinsk afdeling M OUH Svendborg Sygehus
Varighed 24 mdr.	Varighed 24 mdr.	Varighed 12 mdr.

### 2.1 Præsentation af uddannelsens ansættelsessteder, herunder organisering af faglige funktioner og læringsrammerne

Nedenfor findes kort beskrivelse af de ansættelsessteder lægen skal ansættes på i denne del af speciallægeuddannelsen. Beskrivelsen er tilstræbt kort, men kan evt. findes i mere udførlig udgave på ansættelsesstedets hjemmeside ud fra det anførte link.

**1. og 3. ansættelse: Medicinsk afdeling M, OUH Svendborg Sygehus,**  
<http://www.ouh.dk/wm118937>

#### Ansættelsesstedet generelt:

Medicinsk afdeling er normeret til 90 stationære senge, med ca. 7.500 indlæggelser og 60.000 ambulante besøg årligt. Følgende specialer er repræsenteret i afdelingen: kardiologi, endokrinologi, reumatologi, gastroenterologi og hepatologi, hæmatologi, nefrologi, infektions- og lungemedicin.

Afdelingen har hoveduddannelsesforløb i 5 medicinske specialer, og deltager i undervisningen af medicin-, farmaci- og biomekanikstuderende fra Syddansk Universitet.

Afdelingens lægestab omfatter: 28 overlæger, 7 afdelingslæger, ca. 10 1. reservelæger og

ca. 32 reservelæger.

### **Organisation af specialer og faglige arbejdsfunktioner (funktionsbeskrivelse)**

- Det gastroenterologiske lægeteam omfatter den specialeansvarlige overlæge, 4 overlæger, 1 afdelingslæge og 2- 3 hoveduddannelseslæger.
- Der er 14 gastroenterologiske senge på afd. MG, som er den del af det fælles sengeafsnit med lunge- og infektionsmedicin. Fra efteråret 2015 etableres et storafsnit med 41 senge med specialerne gastroenterologi, lungemedicin, endokrinologi og reumatologi og infektionsmedicin. Afsnittet skal sygeplejemæssigt drives som en enhed, men lægefagligt fungerer som 3 specialeafsnit herunder med 14 gastroenterologiske senge.
- Den ambulante aktivitet er altovervejende placeret på Sygehusenheden Nyborg, der er en del af Svendborg Sygehus. Fra maj måned 2015 etableres en gastroenterologisk ambulant klinik på Svendborg matriklen..
- Endoskopifaciliteterne deles med kirurgisk afdeling A i Endoskopicenter Nyborg med hvem vi har et velfungerende samarbejde. Kapselendoskopifunktionen varetages af mavetarm medicinsk sektion.
- Vi har årligt ca. 6000 konsultationer, og udfører godt 1500 endoskopier herunder mere end 300 koloskopier. Ambulante behandlingstilbud omfatter biologisk behandling til patienter med kronisk inflammatorisk tarmsygdom, endoskopisk ligering af øsofagusvaricer, laparocentese, blod- og jerninfusion og venesection.

### **Vagtforhold**

- Akutte medicinske ikke-kardiologiske patienter modtages i FAM Svendborg Sygehus, der siden 1.1.2015 har været ledet af medicinsk afdeling. De akutte kardiologiske pt. modtages i det akutte modtageafsnit KARMA.
- Det medicinske vagthold består af medicinsk forvagt, mellemvagt og bagvagt, samt et separat vagthold omfattende kardiologisk forvagt og bagvagt samt en speciallægevagt.
- Læger på 1. og 2. år af hoveduddannelsen bliver efter en individuel vurdering placeret enten i det 21 skiftede medicinske forvagtslag, eller det 15 skiftede mellemvagtsslag, der begge kører i 2 holddrift.
- Læger på 5. år hoveduddannelsen deltager i en 14-16 -skiftet bagvagtsfunktion i 2-holdsdrift med tilstedeværelsesvagt.

### **Common trunk kompetencer**

- Disse kompetencer opnås hovedsageligt i forbindelse med vagtarbejdet.
- Læger på 1. og 2. år af hoveduddannelsen får efter det første år efter eget ønske et 6 måneders ophold i et andet speciale men har fortsat en ugentlig dag med endoskopi eller ambulatorium.

### **Specialespecifik uddannelse:**

#### **Stuegang:**

- Det tilstræbes, at hoveduddannelseslæger går stuegang 1-2 gange ugentligt. Læger på 5. år af hoveduddannelsen varetager på lige fod med speciallægerne stuegangsfunktionen.
- Der er 2-3 læger til at varetage den daglige stuegang på sengeafsnittet MG. Som hovedregel er der foruden hoveduddannelseslægen også en senior læge tilstede på afsnittet.
- Endvidere varetager stuegangsteamet den daglige endoskopifunktion med op til 3 skopier dgl i Kirurgisk ambulatorium, foruden de går stuegang på visiterede gastroenterologiske FAM patienter.

- Endvidere går gastroenterologen eller læger i 5. år af hoveduddannelsen stuegang og går tilsyn på intensivafdeling og øvrige sengeafsnit.

### **Gastroenterologisk ambulatorium:**

- Funktionen er integreret med varetagelse af endoskopifunktionen i Endoskopicenter Nyborg .Personalet består af en afdelingssygeplejerske, 4 sygeplejersker, 4 sekretærer, og en diætist.
- Det tilstræbes, at læger i 1. og 2. år af hoveduddannelsen har en ugentlig ambulatoriedag.
- Det tilstræbes, at læger i 5. år hoveduddannelsen har en fast ugentlig ambulatorium- og endoskopi-dag
- Der arbejdes efter parallel ambulatorie princippet, således at man kan drøfte patienter med en mere senior læge
- Læger i 1. og 2. år af hoveduddannelsen oplæres i at foretage laparocentese samt foretage bedside UL af abdomen

### **Endoskopi:**

- På Endoskopicenter Nyborg udføres alle ugens dage undtagen torsdag øvre og nedre endoskopier
- Vi har 2 stuer til rådighed tirsdag (2 koloskopi lejer) og fredag (2 gastroskopi lejer)
- På Svendborg matriklen foretager vi dgl gastroskopier og sigmoideoskopier i Kirurgisk Ambulatorium kl 8.20-9.20, onsdag kl 09.00.
- Læger på 1. og 2. år af hoveduddannelsen oplæres i at udføre gastroskopi efter en enkelt dags træning i Simuleringscentret i Videncentret på OUH,foruden man deltager i DSGH endoskopikursus
- Oplæringen foregår sammen med en speciallæge på stuen, indtil man kan varetage funktionen selvstændigt. Herefter får læger på 1. og 2. år af hoveduddannelsen et selvstændigt gastroskopiprogram parallelt med en speciallæge på en anden stue, der kan tilkaldes efter behov.
- Når læger på 1. og 2. år af hoveduddannelsen mestrer gastroskopifunktionen påbegyndes oplæring i sigmoideoskopi efter samme principper,.
- Koloskopioplæring foregår som udgangspunkt på afdeling S.
- Læger på 5. år hoveduddannelsen forventes selvstændigt at kunne varetage diagnostisk gastro-, sigmoideo- og koloskopi

### **Konferencer:**

- Fælles morgenkonference kl. 8.00-8.15 på medicinsk afdeling af ikke-kardiologiske patienter, på onsdage er der morgenkonference for hele afdelingen, altså inklusiv de kardiologiske læger 8.00-.8.15.
- Gastroenterologisk afdelingskonference afholdes mandag til fredag kl. 13.15-14.00 hvor alle indlagte patienter gennemgås. Ved denne konference kan man også drøfte ambulante forløb.
- Ugentlig røntgenkonference onsdag kl 12.15-12.30 med gennemgang af undersøgelser af de indlagte patienter og udvalgte ambulante patienter.
- Ambulant videokonference d.1.onsdag i måneden kl. 14.00-15.00 sammen med mavetarm medicinsk amb i Nyborg
- Der afholdes patologikonference kl. 14-15 hver 2 onsdag i lige måneder.

### **Undervisning**

- Efter morgenkonferencen på onsdage er der kl.8.15.-9.00 undervisning ved afdelingens speciallæger.
- Det forventes, at alle yngre læger i løbet af deres ansættelse har en undervisningsseance hvert halve år.

- Undervisningen holdes hver fredag på både medicinsk og kardiologisk morgenkonference i tidsrummet 8.15– 8. 35.
- Ved patologikonferencen fremlægger hoveduddannelseslæger klinisk oplæg ifm patientdrøftelse.

### **Kurser og kongresser:**

- De obligatoriske kurser følges. Herudover kan der ansøges om kursusdeltagelse til relevante kurser.
- HU læger opfordres til at deltage i "Yngre Gastroenterologers" arrangementer samt Dansk Selskab for Gastroenterologi og Hepatologi (DSGH) årsmøde..
- Det tilstræbes, at HU læger mindst en gang i løbet af uddannelsen deltager i større udenlandsk kongres (UEGW eller ECCO evt DDW).
- Som udgangspunkt gives der tjenestefri med løn til relevante kurser og kongresser.

### **Forskning**

- Forskningsmodulet skal om muligt være i gang senest 2½ år efter start på hoveduddannelsen og skal være afsluttet senest ½ år før afslutningen herpå. .
- Den gastroenterologiske sektion deltager i nationale og internationale multicenterundersøgelser.
- På sigt ønskes der etableret ph.d. forløb i samarbejde med Afdeling S, OUH
- Igangværende og planlagte forskningsaktiviteter vil blive prioriteret.

## **2. ansættelse: Afdeling for Medicinske Mavearmsygdomme S, OUH Odense Universitetshospital <http://www.ouh.dk/default.asp?id=390146>**

### **Ansættelsesstedet generelt**

Afdeling for Medicinske Mavearmsygdomme (Afdeling S) er beliggende på Odense Universitetshospital, der er et af landets største hospitaler. Afdelingen har basisfunktion for Odense Universitetshospitals optageområder og har hovedfunktion og højt specialiseret funktion inden for gastroenterologi og hepatologi – herunder dobbelt ballon enteroskopi, ERCP, fotodynamisk terapi, levervenekateterisation, undersøgelser af den eksterne pancreasfunktion og behandling af patienter med tarmsvigt - for Region Syddanmark.

Afdeling S1 er beliggende i stueetagen, indgang 128. Afdelingen, som består af 21 senge har ca. 1400 indlæggelser årligt. Afdelingens læger varetager derudover behandlingen af patienter i Center for Accelererede Patientforløb (CAP) i den fælles akutmodtagelse (FAM) som er visiteret til specialet. Afdelingen modtager akut indlagt patienter via FAM, inklusiv patienter med øvre gastrointestinal blødning. Elektive patienter og patienter fra eget ambulatorium modtages direkte i sengeafsnittet.

S-ambulatoriet og S-daghospital er beliggende i kælderens, indgang 128. Ambulatoriet modtager henvisninger fra øvrige afdelinger på Odense Universitetshospital, fra praktiserende læger samt fra hospitalsafdelinger i Region Syddanmark mhp. diagnostik og behandling. Daghospitalet varetager en lang række ambulante behandlinger og procedurer inkl. biologisk behandling af kroniske inflammatoriske tarmsygdomme, para- og pleuracentese, leverbiopsi og Helicobacter diagnostik.

Medicinsk kirurgisk endoskopiafsnit er beliggende i Vestfløjen. Det medicinske endoskopiafsnit har servicefunktion for hospitalets øvrige afdelinger, når det gælder gastroenterologiske specialeundersøgelser (øsofago-gastro-duodenoskopi, tyndtarmsbiopsi, ERCP, koloskopi og sigmoideoskopi).

Afdelingen har tæt samarbejde med kirurgisk gastroenterologisk afdeling A, røntgenafdelingen, nuklearmedicinsk afdeling og onkologisk afdeling R. Der afholdes mul-

ti-disciplinære konferencer (MDT konferencer) 1-2 gange ugentligt.

### **Lægenormering:**

Afdelingen er i øjeblikket normeret med:

- 1 ledende overlæge
- 3 kliniske professorer
- 8 overlæger, heraf 5 vagtbærende
- 3 afdelingslæger
- 6 2-årige hoveduddannelsesforløb (3. og 4. år af hoveduddannelsen)
- 2 1-årige introduktionsstillinger

### **Organisation af det daglige arbejde:**

Der henvises til det månedlige arbejdsskema, skema over dagarbejde og rulleskema.

Overordnet har afdelingen en stuelægefunktion, 3 daglige stuegangsfunktioner, 2-7 konsultationsfunktioner i ambulatoriet og daghospitalet, 2-4 endoskopifunktioner samt specialbagvagt i afdeling S. Læger på 3. år af hoveduddannelsen har bagvagtsfunktion i den fælles akutmodtagelse (FAM) som bagvagt 2 (bagvagt 1 er speciallæge med tilstedeværelse) mens læger på 4. år af hoveduddannelsen har bagvagtsfunktion i specialafdelingen med speciallæge i tilkaldevagt ("bag-bagvagts funktion")

Læger i hoveduddannelse deltager i alle afdelingens funktioner. Hyppigheden af de enkelte funktioner samt graden af oplæring og supervision søges tilpasset den enkeltes behov og planlægges iht. den individuelle uddannelsesplan, der udarbejdes i forbindelse med vejledersamtaler.

### **Undervisning**

#### **Konferencer:**

- Daglig røntgenkonference på røntgenafdelingen 1. sal, højhuset kl. 13:30.
- Mandag, onsdag og fredag afholdes afdelingskonferencer kl. 14:00 med deltagelse af alle afdelingens læger. Her diskuteres samtlige indlagte patienter.
- Hver torsdag afholdes der kl. 13.45 ambulatoriekonference, hvor lægerne medbringer journaler på ambulante patienter.
- Hver torsdag afholdes 14.30 gastroenterologisk konference (GE-konference) med kirurgiskgastroenterologisk afdeling A. Konferencen følges af MDT konference (lever-tumor konference og karcinoid tumor konference) med deltagelse af kirurgisk afdeling A, onkologisk afdeling R, røntgenafdelingen og nuklearmedicinsk afdeling.
- Hver anden onsdag afholdes kl. 15.00 IBD-konference med deltagelse af kirurgisk afdeling A

Alle afdelingens interne konferencer er planlagt så de giver den uddannelsessøgende læge mulighed for at træne færdigheder i at fremlægge patientforløb kort og præcist og samtidig give mulighed for diskussion af sygdomsforløb, udredningsforløb og behandlinger.

#### **Formaliseret undervisning:**

Afdelingen har undervisning hver onsdag morgen fra 8:00-9:00, med undtagelse af den anden tirsdag i måneden, hvor er der fællesundervisning for yngre læger i de medicinske afdelinger.

Afdelingens interne undervisning planlægges af den uddannelseskoordinerende yngre læge. Undervisningen varetages af speciallægerne iht. afdelingens interessegrupper, af afdelingens yngre læger samt af eksterne undervisere. Det forventes at den uddannelsessøgende underviser mindst en gang under opholdet i afdelingen. Emnet for undervisning vælges og planlægges af den uddannelsessøgende læge og dennes hovedvejleder. Undervisningen planlægges for ca. 6 måneder af gangen og udsendes via e-mail.

## **Forskning**

Der foregår stor forskningsaktivitet i afdelingen indenfor alle specialets interesseområder. Det forventes at den uddannelsessøgende aktivt opsøger, holder sig orienteret i, og om muligt deltager i den forskning som foregår i afdelingen.

Interesse i selvstændige forskningsprojekter diskuteres med vejleder i forbindelse med vejledersamtaler og der tages i den forbindelse individuelt stilling til formidling af kontakt til relevante forskningsgrupper eller mentorer i afdelingen afhængigt af interesseområde.

### 3. Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse

Kompetencemålene, der skal vurderes og godkendes er anført i målbeskrivelsen, hvor der angives forslag til læringsmetoder for hver enkelt kompetencevurdering. Målbeskrivelsen indeholder desuden en generel beskrivelse af lærings- og vurderingsstrategier.

I nedenstående tabeller findes anvisning på i hvilke delansættelser og hvornår de enkelte kompetencemål skal godkendes. Kompetencegodkendelsen er fordelt efter sværhedsgrad, kompleksitet mm. Læringsrammer og metoder vælges for den enkelte ansættelse. Kompetencevurderingsmetodernes gennemførelse i det konkrete ansættelsessted er ligeledes beskrevet.

#### De fælles intern medicinske kompetencer

Efter endt uddannelse skal den uddannelsessøgende selvstændigt, på specialistniveau kunne.

Kompetencer			Læringsstrategi(er), anbefaling	Kompetencevurderingsmetode(r) obligatorisk(e)	Hvornår/hvor godkende
Nr.	Kompetence	Konkretisering af kompetence (inklusive lægeroller)			
FIM1	Varetage diagnostik, behandling, profylakse af de almindelige medicinske sygdomsmanifestationer, herunder kunne afgøre om patienten skal henvises til andet speciale.	<b>Medicinske ekspert</b> 1.Brystmerter, 2.Åndenød 3.Bevægeapparatets smerter 4.Feber 5.Vægttab 6.Fald & Svimmelhed 7.Ødemer 8.Mavesmerter og afføringsforstyrrelser, 9.Den terminale patient 10.Bevidsthedspåvirkning og/eller fokale neurologiske udfald 11.Væske og elektrolytforstyrrelser 12.Det abnorme blodbillede 13.Forgiftningspatienten 14.Den chokerede patient	<ul style="list-style-type: none"> <li>Selvstudier og klinisk erfaring</li> <li>Konferencefremlæggelse og diskussion</li> <li>lagttage andres arbejde (herunder epikriseskrivning)</li> <li>Undervise</li> <li>Udarbejde instrukser</li> <li>Udarbejde undervisningsmateriale</li> <li>Deltagelse i teoretiske kurser</li> </ul>	Case-baserede diskussioner, Opnåelse af kompetencen vurderes ved hjælp af generisk kompetencekort FIM1 til brug for hoveduddannelse	1-2 år
FIM2	Varetage god kommunikation	<b>Kommunikator</b> Indhente information fra patienter og pårørende eksempelvis stille relevante spørgsmål, lytte og forstå og give plads til samtalepartneren. Videregive og indhente information ved tværfaglige møder, ved	Identificere gode rollemodeller Opsøge feedback	360-graders evaluering	1 år 3 år (OUH) 5 år (endelig godkendelse)

		stuegang og konferencer og i journalnotater og epikriser, eksempelvis både mundtligt og skriftligt kunne fremstille en problemstilling kortfattet og struktureret, samt formulere en konklusion.			
FIM3	Samarbejde med andre personalegrupper, patienter og pårørende	<p><b>Samarbejder</b></p> <p>Samarbejde med andre faggrupper, eksempelvis at planlægge sit eget arbejde under hensyntagen til andre personalegrupper og pårørende, vejleder og supervisere ved behov, overholde aftaler.</p> <p>Samarbejde indenfor egen faggruppe, eksempelvis være opmærksom på fælles arbejdsforpligtigelser, vejlede og supervisere ved behov, gøre fornuftigt brug af andres viden og erfaring.</p>	Identificere gode rollemodeller Opsøge feedback SOL kurser	360-graders evaluering	1 år 3 år (OUH) 5 år (endelig godkendelse)
FIM4	Agere professionelt	<p><b>Professionel</b></p> <p>Forholde sig etisk til en problemstilling, eksempelvis omtale patienter, kolleger og samarbejdspartnere respektfuldt, og overveje det etiske i en mulig behandling.</p> <p>Forholde sig til egne evner og begrænsninger, eksempelvis søge hjælp ved behov, kende egne læringsbehov, planlægge egen uddannelse, følge med i specialets udvikling, vedligeholde videnskabelig viden, forholde sig til egne karrieremuligheder.</p>	Identificere gode rollemodeller Opsøge feedback	360-graders evaluering	1 år 3 år (OUH) 5 år (endelig godkendelse)
FIM5	Lede og organisere	<p><b>Leder- og administrator</b></p> <p>Administrere sin egen tid, eksempelvis blive færdig til tiden med stuegang/ambulatorie/vagtarbejde, samtaler, med andre opgaver og bevare overblikket over opgaverne også i pressede situationer. Lede og fordele arbejdsop-</p>	Identificere gode rollemodeller Opsøge feedback SOL kurser	360-graders evaluering	1 år 3 år (OUH) 5 år (endelig godkendelse)

		gaver, eksempelvis lede et vagthold, fordele opgaver i forbindelse med stuegang herunder vide, hvilke opgaver lægen bør bede andre varetage.			
FIM6	Gennemføre stuegang	<b>Leder og administrator, samarbejder, kommunikator, medicinsk ekspert</b>  Påtage sig lederrollen, demonstrere samarbejdsevne i relation til plejepersonale, patienter og pårørende og udvise den nødvendige medicinske ekspertkompetence jf. mål nr. 1	Identificere gode rollemodeller Opsøge feedback Refleksion over gode og dårlige stuegange Overvejelser over egen faglig og personlig udvikling siden intro niveau	Direkte observation af stuegang, kompetencekort FIM6, LINK	1 år
FIM7	Varetage ambulatoriefunktion	<b>Leder og administrator, samarbejder, kommunikator, medicinsk ekspert</b>  Påtage sig lederrollen, demonstrere samarbejdsevne i relation til plejepersonale, patienter og pårørende og udvise den nødvendige medicinske ekspertkompetence jf. mål nr. 1	Opsøge feedback Identificere gode rollemodeller	360 graders evaluering Casebaseret diskussion	4 år (OUH)
FIM8	Sikre den gode udskrivelse	<b>Leder og administrator, samarbejder, kommunikator, Medicinsk ekspert</b>  I samarbejde med det tværfaglige team sikre adækvat plan (plejeforanstaltninger, genoptræning, udredning) for patient, der udskrives. Formidle planen, således at det er klart for patient, hjemmepleje, praktiserende læge og evt. ambulatorielæge, hvad formål og plan for det ambulante forløb er.	Læsning af journaler, refleksion over patientforløb i forbindelse med epikrise skrivning, træne epikrise skrivning Overvejelser over egen faglig og personlig udvikling siden intro niveau	Audit af egne udskrivelsesnotater/ epikriser Hjælpekema: auditskema, FIM8, LINK	2 år (endelig godkendelse)
FIM9	Udviser vilje og evne til kontinuerligt at opsøge ny viden, vurdere og udvikle egen ekspertise samt	<b>Akademiker, Professionel</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Med rutine kunne anvende databaser, fx Pubmed, videnskabeligt</li> </ul>	Afdelingsundervisning Udarbejde EBM-opgave og fremlægge resultaterne heraf Refleksion over og	Bedømmelse af opgave og præsentation. Kompetencekort FIM9 til brug for vurde-	4 år (OUH)

	<p>bidrage til udvikling af andre og faget generelt.</p>	<p>bibliotek eller andre tilgange til en evidensbaseret litteratursøgning</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Formidle et videnskabeligt budskab til kolleger og andet personale ved hjælp af forskellige hjælpemidler som overhead, grafiske IT-programmer og lign.</li> <li>• Angive struktur i en præsentation</li> </ul> <p>I vagtfunktion, på stuegang eller i ambulatoriet:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Identificere faglige problemstillinger som kræver personlige studier (lærebøger, litteratursøgning, guidelines mv.)</li> <li>• Identificere faglige problemstillinger som kræver kvalitetssikring, herunder gældende retningslinjer og videnskabelig evidens</li> <li>• Problematisere, kondensere og fremlægge en syge historie</li> </ul>	<p>diskussion af arbejdsfunktioner sammen med daglig klinisk vejleder</p>	<p>ringen findes på LINK Kompetencekort til brug ved stuegang FIM6, LINK</p>	
--	--	---	---	--	--

## De specialespecifikke gastroenterologiske og hepatologiske kompetencer:

For at opnå speciallæge anerkendelse i IMGH skal lægen efter endt hoveduddannelse have dokumentation for at følgende kompetencemål er opnået					
	Kompetencer		Læringsstrategi(er) anbefaling	Kompetencevurderingsmetode(r) obligatorisk(e)	Kompetencen forventes opnået
Nr.	Kompetence	Konkretisering af kompetence (inklusive læ- geroller)			
GH1	Symptomer /Tilstande		Klinisk arbejde/mesterlære, selvstudium, afdelingsun- dervisning, kursus, læ- ringsdagbog	Vurderingsskema GH1a-g Godkendt kursus i gastroenterologi og hepatologi	
A	Abdominal smerter	Viden		Struktureret interview i klinikken	2 år
B	Afføringsforstyrrelser	Viden		Struktureret interview i klinikken	2 år
C	GI – blødning	Viden		Struktureret interview i klinikken	3-4 år
D	Malabsorption	Viden		Struktureret interview i klinikken	2,4 år
E	Abnorm leverbiokemi	Viden		Struktureret interview i klinikken	2 år
F	Icterus	Viden		Struktureret observation i klinikken Struktureret interview i klinikken Porteføljevurdering af 2 egne bedsi- de UL	2, 4 år
G	Akut/subakut leversvigt	Viden		Struktureret interview i klinikken	3-4 år
GH2	Gastroøsofageal reflux sygdom	Viden	Klinisk arbejde/mesterlære, selvstudium, afdelingsun- dervisning, instruksudar- bejdelse, kursus, lærings- dagbog	Struktureret interview i klinikken- skema GH2 Porteføljevurdering af 2 egne en- doskopier Godkendt kursus i gastroenterologi	1-2 år
GH3	Ulcus sygdom	Viden	Klinisk arbejde/mesterlære, selvstudium, afdelingsun- dervisning, instruksudar- bejdelse, kursus, lærings- dagbog	Struktureret interview i klinikken- skema GH3 Porteføljevurdering af 2 egne en- doskopier Godkendt kursus i gastroenterologi	2-4 år

GH4	Kronisk inflammatorisk tarmsygdom	Viden	Klinisk arbejde/mesterlære, selvstudium, afdelingsundervisning, instruksudarbejdelse, kursus, læringsdagbog	Vurderingsskema GH4a-c Godkendt kursus i gastroenterologi og hepatologi	2-4 år
A	Mb. Crohn	Viden		Struktureret observation i klinikken Struktureret interview i klinikken Porteføljevurdering af 3 egne endoskopier	2-3 år
B	Colitis ulcerosa	Viden		Struktureret observation i klinikken Struktureret interview i klinikken Porteføljevurdering af 3 egne endoskopier	2-3 år
c	Mikroskopisk colitis	Viden		Struktureret interview i klinikken	
GH5	Pankreassygdomme	Viden	Klinisk arbejde/mesterlære, selvstudium, afdelingsundervisning, instruksudarbejdelse, kursus, læringsdagbog	Struktureret interview i klinikken-skema GH5 Godkendt kursus i gastroenterologi og hepatologi	3-4 år
GH6	Leverbetændelse	Viden	Klinisk arbejde/mesterlære, selvstudium, afdelingsundervisning, instruksudarbejdelse, kursus, læringsdagbog, fokuseret ophold	Vurderingsskema GH6a-c Godkendt kursus i hepatologi	1-4 år
A	Viral hepatitis	Viden		Struktureret interview i klinikken	2-4 år
B	Autoimmun leversygdomme	Viden		Struktureret interview i klinikken	2-4 år
C	Alkoholisk hepatitis	Viden		Struktureret interview i klinikken	2, 4 år
GH7	Cirroser og komplikationer	Viden	Klinisk arbejde/mesterlære, selvstudium, afdelingsunder-	Vurderingsskema GH7a-c Godkendt kursus i hepatologi og avanceret gastroenterologi og hepato-	1-2 år

			visning, instruksudarbejdelse, kursus, læringsdagbog	logi	
A	Øsofagus og fundus varicer	Viden		Struktureret observation i klinikken Struktureret interview i klinikken Porteføljevurdering af 1 bandingprocedure	3-4 år
B	Ascites og komplikationer	Viden		Struktureret interview i klinikken	2 og 4 år
C	Hepatisk encephalopati	Viden		Struktureret observation i klinikken Struktureret interview i klinikken	2 og 4 år
GH8	Ernæringsterapi ved gastrohepatologiske sygdomme	Viden	Klinisk arbejde/mesterlære, selvstudium, afdelingsundervisning, instruksudarbejdelse, kursus, læringsdagbog	Struktureret interview i klinikken-skema GH8 Godkendt kursus i gastroenterologi og hepatologi	2, 4 og 5 år (endelig godkendelse)
GH9	GI cancer	Viden	Klinisk arbejde/mesterlære, selvstudium, afdelingsundervisning, kursus	Vurderingsskema GH9a-c Godkendt kursus i gastroenterologi og hepatologi	3-4 år
A	Øvre GI cancer	Viden		Struktureret interview i klinikken	3-4 år
B	Kolorektal cancer	Viden		Struktureret interview i klinikken	3-4 år
c	Primær og sekundær levercancer	Viden		Struktureret interview i klinikken	3-4 år
GH10	Procedurer		Klinisk arbejde/mesterlære, selvstudium, afdelingsundervisning, instruksudarbejdelse, kursus, læringsdagbog, simulationstræning	Vurderingsskema GH10a-d	1, 3, 5 år (endelig godkendelse)
a	Oesofago-gastro – duodenoskopi	Viden/Færdighed		Struktureret observation i klinikken "Køreprøve" Godkendt kursus i GI endoskopi	1 år

b	Sigmoideoskopi og koloskopi	Viden/Færdighed		Struktureret observation i klinikken-GH10b "Køreprøve" Godkendt kursus i GI endoskopi	2-3 år Sigmoideoskopi 4-5 år coloskopi
c	Bedside abdominal ultralyd	Viden/Færdighed		Struktureret observation i klinikken-GH10c "Køreprøve" Godkendt kursus i hepatologi	2, 4 og 5 år
d	Laparocentese	Viden/Færdighed		Struktureret observation i klinikken-GH10d	1 år

### **3.1 Kort beskrivelse af lærings metoder samt hvordan de anførte kompetencevurderingsmetoder skal anvendes på det enkelte ansættelsessted**

#### **1. og 3. ansættelse: Medicinsk afdeling M, OUH Svendborg Sygehus**

Lærings- og kompetencevurderingsmetoder følger beskrivelsen i målbeskrivelsen

#### **2. ansættelse: Afdeling for Medicinske Mavearmsygdomme S, OUH Odense Universitetshospital**

Lærings- og kompetencevurderingsmetoder følger beskrivelsen i målbeskrivelsen.

### **3.2 Obligatoriske kurser og forskningstræning**

#### **Specialespecifikke kurser**

Disse er nationale og er beskrevet i målbeskrivelsen ([www.SST.dk](http://www.SST.dk)) og organiseres via specialeselskabet: <http://mit.dsgn.net/> .

Obligatoriske kurser i intern medicin arrangeres af Dansk Selskab for Intern medicin. Kurserne annonceres på [www.dsim.dk](http://www.dsim.dk)

#### **Generelle kurser**

De generelle kurser er overordnet beskrevet i målbeskrivelsen. Kurserne udmøntes og planlægges hovedsageligt regionalt, af det regionale videreuddannelsessekretariat og af Sundhedsstyrelsen. Der er derfor forskel på kursernes opbygning og varighed samt tilmeldingsprocedure. Lægen skal selv holde sig orienteret om de regionale vilkår, inklusiv vilkår for tilmelding.

Ud over nedenstående korte beskrivelse henvises til målbeskrivelsen og hjemmeside for kursusbeskrivelse ved det regionale videreuddannelsessekretariat og Sundhedsstyrelsen:

(<http://www.videreuddannelsen-syd.dk/wm119909> og

<http://www.sst.dk/Uddannelse%20og%20autorisation/Special%20og%20videreuddannelse/Laege/Generelle%20kurser.aspx>

#### **Forskningstræning**

Oversigt udarbejdes af de regionale følgegrupper/uddannelsesudvalg/-råd i samarbejde med den postgraduate lektor, og findes på det regionale videreuddannelsessekretariat's hjemmeside:

<http://www.sst.dk/Uddannelse%20og%20autorisation/Special%20og%20videreuddannelse/Laege/Generelle%20kurser.aspx>

## 4. Uddannelsesvejledning

Under ansættelsen **skal** der gives uddannelsesvejledning som anført i målbeskrivelsen <http://www.sst.dk/Uddannelse%20og%20autorisation/Special%20og%20videreuddannelse/Laege/Maalbeskrivelser%20i%20speciallaegeuddannelsen/Intern%20medicinske%20specialer.aspx>

Der skal efter behov tilbydes karrierevejledning og hjælp til specialevalg.

### **1.ansættelse: Medicinsk afdeling M, OUH Svendborg Sygehus**

#### ***Organisering af den lægelige videreuddannelse***

- Afdelingen har 3 uddannelsesansvarlige overlæger, og en velfungerende uddannelsesgruppe.
- Den uddannelsessøgende får tildelt en hovedvejleder, som er speciallæge i gastroenterologi og hepatologi. Denne er sammen med den uddannelsessøgende ansvarlig for at der afholdes vejledersamtaler samt for at uddannelsesmålene opnås.
- Medicinsk afdeling har TR for yngre læger samt UKYL.

#### ***Rammer for uddannelsesvejledning***

- Den uddannelsessøgende læge aftaler med hovedvejlederen tidspunkt for introduktionssamtale, dette skal ske indenfor de første 4 uger.
- Der skal aftales løbende samtaler, typisk med 1-3 måneders intervaller. Det forventes, at der afsættes en time til introduktionssamtale og slutevalueringssamtale samt til de løbende samtaler under ansættelsen.
- Antal og hyppighed af samtaler justeres ved behov. Den uddannelsesansvarlige overlæge deltager i møderne ved behov.

#### ***Udarbejdelse af uddannelsesplan***

- De uddannelsessøgende følger ved ansættelsens start et grundigt generelt introduktionsprogram til FAM samt til medicinsk afdeling.
- Herefter planlægges den første vejledersamtale hvor en uddannelsesplan fastlægges på baggrund af gennemgang af målbeskrivelse samt individuelle behov.
- Med udgangspunkt i uddannelsesplanen planlægges efterfølgende møder hvor vejleder evaluere og godkender kompetencer

#### ***Supervision og klinisk vejledning i det daglige arbejde***

Er beskrevet under punkt 2

### **2. ansættelse: Afdeling for Medicinske Mavetarmsygdomme S, OUH Odense Universitetshospital <http://www.ouh.dk/default.asp?id=390146>**

#### ***Organisering af den lægelige videreuddannelse***

Afdelingen har en uddannelsesansvarlig overlæge, der har det overordnede ansvar for uddannelsesforløbene i afdelingen.

Ved ansættelse i afdelingen tildeles den uddannelsessøgende læge en hovedvejleder, som har ansvar for at støtte den uddannelsessøgende læge i at opnå de i målbeskrivelsen anførte kompetencer samt at dyrke eventuelle interesseområder yderligere. Alle afdelingens læger fungerer som daglige kliniske vejledere. Supervision og oplæring indgår som en integreret del af den daglige arbejdsplanlægning. Der foreligger et selvstændigt uddannelsesprogram for oplæring i endoskopi.

Afdelingen har selvstændig UKYL og TR for yngre læger.

### **Rammer for uddannelsesvejledning**

Introduktionssamtale afholdes indenfor de første 2 uger af ansættelsen. Ved samtalen deltager den uddannelsessøgende læge, hovedvejleder og evt. den uddannelsesansvarlige overlæge. Rammerne for den videre vejledning aftales ved dette møde og på den baggrund udarbejdes en uddannelsesplan, hvori der tages stilling til tidspunkt for næste møde, kompetencer som skal opnås frem til næste samtale, interesseområder / karrierevejledning, forskning, kurser osv. Kopi af den individuelle uddannelsesplan afleveres til den uddannelsesansvarlige overlæge.

## **5. Evaluering af den lægelige videreuddannelse**

Alle ansættelsesforløb, som den uddannelsessøgende læge deltager i, skal evalueres i det elektroniske web-baserede system [www.evaluer.dk](http://www.evaluer.dk).

Bekendtgørelsen om uddannelse af speciallæger stiller krav om, at yngre lægers evalueringer af uddannelsesstederne skal offentliggøres, hvilket i anonymiseret form ligeledes sker på [www.evaluer.dk](http://www.evaluer.dk)

Alle læger får ved uddannelsesstart tilsendt en adgangskode til systemet. Denne kode skal gemmes og anvendes ved evaluering af alle fremtidige ansættelser i løbet af speciallægeuddannelsen.

Ved afslutningen af et delforløb vil systemet, via mail eller sms, minde uddannelseslægen om at evaluere det aktuelle forløb. Det er derfor vigtigt, at systemet er opdateret med gældende mobilnummer og e-mailadresse. Når der er foretaget en evaluering, vil den til afdelingen knyttede uddannelsesansvarlige overlæge modtage en mail med evalueringen. Ingen andre får en kopi, så alle andre overlæger og vejledere kender ikke til evalueringen

## 6. Nyttige kontakter

### Uddannelsesansvarlige overlæger

<http://www.ouh.dk/wm118937>

Overlæge Georg Jørgensen [georg.jørgensen@rsyd.dk](mailto:georg.jørgensen@rsyd.dk)

Overlæge Jakob Dahlrot [jakob.dahlrot@rsyd.dk](mailto:jakob.dahlrot@rsyd.dk)

Overlæge Mirza Husic [mirza.husic@rsyd.dk](mailto:mirza.husic@rsyd.dk)

### Postgraduat klinisk lektor for denne uddannelse:

Findes på hjemmesiden for det regionale videreuddannelsessekretariat:

<http://www.videreuddannelsen-syd.dk/wm119910>

### Specialeselskabets hjemmeside

<http://mit.dsgn.net/>

### Sundhedsstyrelsen

[www.SST.dk](http://www.SST.dk)

### Regionale sekretariater for lægelige videreuddannelse

Videreuddannelsesregion Nord: [www.videreuddannelsen-nord.dk](http://www.videreuddannelsen-nord.dk)

Videreuddannelsesregion Syd: [www.videreuddannelsen-syd.dk](http://www.videreuddannelsen-syd.dk)

Videreuddannelsesregion Øst: [www.laegeuddannelsen.dk](http://www.laegeuddannelsen.dk)

### Center for Lægers Videreuddannelse

<http://www.ouh.dk/wm353932>